

**משתלת
יער המאכל בקדרון**

קטלוג

תוכן עניינים (כל כותרת מהווה קישור לעמוד המוצג בה)

על המשתלה: עמוד 3

שיחים ובני שיח: עמוד 4

שיחי מאכל רב שנתיים: עמוד 5

שיחי חלוץ (שיחים קושרי חנקן): עמוד 19

שיחי תועלת: עמוד 27

שיחי תבלין: עמוד 32

מטפסים: עמוד 41

עצי חלוץ וחורש טבעי: עמוד 44

עצי חלוץ (עצים קושרי חנקן): עמוד 45

עצי חורש טבעי: עמוד 51

עצי פרי: עמוד 54

תותי עץ: עמוד 55

רימונים: עמוד 62

תאנים: עמוד 68

עצי פרי נוספים: עמוד 73

צמחים חד שנתיים: עמוד 76

רשימת צמחים לפי סדר ה-א' ב': עמוד 80

על המשתלה :

משתלת היער הוקמה בשנת 2012 על מנת לייצר צמחים להקמתו של יער המאכל בקדרון ; יער המאכל הראשון בישראל.

עם התפתחות גישת החקלאות בת הקיימא, הפכה המשתלה למרכז לייצור צמחים ייעודיים לגינות ויערות מאכל ברחבי הארץ. כל הצמחים במשתלה "מודבקים" בפטריית המיקוריזה.

את המשתלה מנהלים כיום נועם וליאור, בני זוג אשר מקימים בסמוך ליער המאכל בקדרון, יער מאכל שיקומי, אשר אליו אמורה המשתלה לעבור בעתיד ולשמש כמרכז לעבודה שיקומי לנפגעי נפש

ואוכלוסיות

נוספות.



*שימו לב! לא כל הצמחים זמינים במשתלה לאורך כל השנה. מומלץ לפנות אלינו בטלפון או במייל

לפרטים נוספים ושאלות :

נועם ירון : 054-5712870

noamyn@gmail.com

ליאור סופר : 050-7639553

liorisofer@gmail.com

שיחים ובני שיח



שיחי מאכל רב שנתיים

מעוג ימי

Lavatera maritima



קרוב המשפחה הרב-שנתי של החובזה (משפחת החלמתיים), בעל עלים אכילים ופריחה ורודה סגולה גדולה החל מתחילת הסתיו ועד סוף האביב. עמיד לגיר, קרה ושרב, מתאים למישור החוף ולשפלה. מושך מאביקים. לשמש מלאה או חצי צל (בשתילה בקיץ מומלץ חצי צל). גיזום: בתחילת הסתיו, טרם התחלת הצמיחה המחודשת. השקיה בינונית.

גובה ורוחב: 1-1.5 מטר. מרווחי שתילה: 1-1.5 מטר.



מרוות ירושלים

Salvia hierosolymitana Boiss



מרוות בר ארץ ישראלית רב שנתית אשר מתייבשת בקיץ וצומחת מחדש בראשית הסתיו. בעלת עלים רחבים הטובים לבישול, טיגון והכנת ממולאים.

באביב המרווה מפתחת עמודי פריחה גבוהים ושופעים בגוונים בין לבן לסגול. עמידה לגיר וקרה, מתאים לכל אזורי הארץ. מושך מאביקים.

לשמש מלאה או חצי צל, השקיה מועטה. טוב לשתילה החל מסוף הקיץ ועד לאמצע האביב.

גובה: בשיא הפריחה: 1-1.5 ס"מ. רוחב: עד 60 ס"מ. מרווחי שתילה: 40 ס"מ



קיייל דינוזאור

Brassica oleracea (Acephala) 'Lacinato'

"כרוב העל" – קרוב המשפחה הרב שנתי של הכרוב. עליו האכילים נותנים יבול לאורך כל השנה. הקיייל הינו "סופר פוד" ועשיר במיוחד בבטא-קרוטן, ויטמין K, ויטמין C, סידן וסיבים תזונתיים. יש בו גם נוגדי חמצון וחומרים שמגנים מהתפתחות תהליך סרטני.

קיייל מומלץ לשתילה בסתיו ובחורף. מומלץ לשתול אותו בסמוך לעצי פרי נשירים על מנת לאפשר לו ליהנות משמש בחורף ומצל בקיץ. השקיה בינונית, עמיד לקרה וגיר. רגיש לחום אך עמיד יותר ביחס לסוגי קיייל אחרים. מתאים לכל הארץ כצמח חד שנתי חורפי. מתאים לכל הארץ למעט המידבר כצמח רב שנתי.



אפטניה לבובה

Aptenia cordifolia



סוקלנט רב שנתי משתרע בעל עלים אכילים ופריחה וורודה אדומה קטנה ובולטת.

ניתן לשימוש לכיסוי וחיפוש קרקע. מושך מאביקים. עמיד לגיר, קרה ושרב. מתאים לכל חלקי הארץ.

לשמש מלאה או חצי צל, השקיה מועטה. צמח חזק וחסכוני במים.

גובה: עד 30 ס"מ. מרווחי שתילה: 30 ס"מ.



מורינגה מכונפת

Moringa oleifera



"עץ הפלאים" שמקורו בהרי ההימלאיה. המורינגה הינה שיח-עץ אכיל בכל חלקיו אשר מכיל מגוון רחב של וויטמינים ומינרלים חשובים. המורינגה מוגדרת כ-"super food". (מתוך אתר "הארץ": "בהרכבה תזונתי, יש במורינגה פי שבעה יותר ויטמין C מאשר בתפוז, פי ארבעה יותר סידן מאשר בחלב, פי שלושה יותר ברזל מאשר בתרד ופי שניים יותר חלבון מאשר בחלב (חלבון מלא).")

קצב צמיחה מהיר מאוד החל מסוף האביב ועד לחורף. העץ נשיר מותנה בחורף. מתאים למישור החוף ולשפלה. עמיד לגיר וחום, רגיש לקרה. לשמש מלאה או חצי צל, השקיה בינונית-מועטה. עץ גבוה וצר: מגיע לגובה של עד 8 מטרים. מרווחי שתילה: לגדר חיה: 1.5 מטר.



מלוח קיפח

Atriplex halimus



שיח גדול רב שנתי הגדל בר במדבריות ישראל ובמישור החוף. עליו אכילים ובעלי טעם מלוח עדין. ניתן לאכילה ישירה, לבישול טיגון ועוד.. שיח הצומח מהר מאוד ויוצר בתוך מספר חודשים נוף סבוך אשר מתאים ליצירת מסתור לבעלי חיים, ולביסוס מהיר של צמחיית גריגה. עמיד לגיר, קרה ושרב. מתאים לכל אזורי הארץ.

לשמש מלאה או חצי צל. השקיה מועטה עד בינונית.

גובה: עד 2 מטר, רוחב: עד 3 מטר. מרווחי שתילה: ליצירת גדר חיה: 1 מטר.



תות יער

Fragaria vesca

עשב רב שנתי אשר מהווה את אחד מאבותיו של תות השדה המוכר. תות היער פורח בחורף ובאביב ונותן יכול לאורך תקופה ארוכה באביב ובקיץ של תותים קטנים בטעם חמוץ-מתוק.



תות היער עמיד וחזק יותר מתות השדה, ויכול לגדול הן בשמש מלאה והן בצל. יכול לשכפל את עצמו ובכך ליצור מרבד מעולה המשמש למאכל וחיפוי הקרקע. עמיד בקרה. רגיש ליובש. השקיה בינונית ומרובה. מגיע לגובה של עד 20 ס"מ. מתאים לאזור החוף וההר, למעט המדבר.



חוטמית זיפנית

Alcea setosa

עשב בר מקומי רב שנתי בעל עמוד פריחה אביבי המגיע לגובה של עד 2-3 מטרים. פרחי החוטמית גדולים ובולטים (קוטר הפרח 15-20 ס"מ!!) ונעים בין וורוד ללבן.

ברפואה העממית החוטמית משמשת כצמח מרפא, ואת ניצניו אפשר לבשל ולאכול.

השקיה מועטה, שמש מלאה. עמיד בקרה, גיר ושרב. מתאים לכל אזורי

הארץ למעט המדבר.



ארטישוק ירוק

Cynara scolymus



ירק רב שנתי, במקור ממערב הים התיכון, בעל עלים אפורים-ירוקים גדולים ופריחה אביבית ייחודית. את עלי הפרחים וליבתם ניתן לאכול. הארטישוק הירוק צומח במהלך הסתיו והחורף, ופורח באביב. בקיץ הצמח מתייבש ונכנס לתרדמת על להתחדשות בסתיו.

הארטישוק אוהב אדמה כבדה, אך יכול להסתדר במגוון קרקעות בארץ.

השקייה: בינונית מרובה, מהסתיו עד סוף האביב, כאשר אין גשמים. לאחר שנה של הארטישוק יכול לחיות כעשב חורפי ללא השקייה. שמש מלאה עד חצי צל. עמיד לקרה ולגיר. רגיש לחום. מתאים לכל הארץ למעט המידבר.



גודל: בזמן הפריחה יכול להגיע לשני מטרים גובה ורוחב



נופאל

Opuntia



קקטוס חזק, דל קוצים, בעל עלים אכילים : ניתן לאכילה חי, מבושל או מטוגן.

קצב צמיחה בינוני-מהיר, בעיקר בחודשי הקיץ. עמיד לגיר, קרה ושרב. מתאים לכל אזורי הארץ.

לשמש מלאה עד חצי צל. השקיה מועטה עד להתבססות. לאחר מכן הצמח יכול לשרוד ללא השקיה בכלל.

גובה ורוחב : 1-3 מטרים. מרווחים שתילה : 1 מטר.



גוג'י ברי

Lycium barbarum



שיח רב שנתי ממשפחת הסולניים, במקור מאסיה. פירות השיח אדומים, קטנים ומתוקים. פירות הגוג'י פרי מוגדרים כ-"super food" ומכילים כ-19 חומצות אמינו שונות ומגוון רחב של ויטמינים ומינרלים מיטיבים. (מתוך אתר "הארץ": "בהרכב תזונתי שלו הפרי מכיל רמות גבוהות של ויטמין C ופוליסכרידים, 18 חומצות אמינו, כולל השמונה החיוניות ביותר, 11 מינרלים חיוניים ו-22 יסודות קורט שביניהם סידן, ברזל, סלניום, אשלגן ואבץ. יש בהם 12 מ"ג ברזל ל-100 גרם – שהם שני שליש מהכמות המומלצת היומית למבוגר. יש בהם ויטמינים חיוניים, חומצות שומן, חלבון וסיבים. בנוסף, הם אחד המקורות העשירים ביותר לנוגדי חמצון (אנטיאוקסידנטים).") את הפרי ניתן לאכול טרי או לייבשו. הצמח פורח ומניב באביב ובקיץ, ונכנס לתרדמת בחורף.

לשמש מלאה עד חצי צל, השקיה מועטה-בינונית. גובה: 1-1.5 מטרים.



קאריסה גדולת הפרי

Carissa macrocarpa

שיח דרום אפריקאי רב שנתי וירוק עד בעל פירות אדומים קטנים (יכולים להגיע לגודל של שזיף קטן) בטעם מתוק ורדי.

שיח צפוף וקוצני, ניתן לעצב אותו באמצעות גיזום. לקאריסה פרחים לבנים בעלי ריח נעים. עמיד לגיר ושרב. רגיש לקרה חזקה. מתאים לכל אזורי הארץ. לשמש מלאה עד חצי צל. השקיה מועטה. גובה ורוחב: 1 מטר. מרווחי שתילה: 80 ס"מ ליצירת גדר חיה.



כורכום

Curcuma longa



צמח מתת היבשת ההודית בעל שורשים כתומים אכילים אשר מהם מיוצר תבלין הכורכום. לכורכום עלים גדולים ורחבים אשר צומחים במהירות באביב ובקיץ. בסוף הסתיו עלוות הכורכום מתה והצמח נכנס לתרדמת חורף, וממשיך להתקיים רק כשורש. לכורכום פריחה סתוית יפיפייה בשלל גוונים.

שורש הכורכום מכיל כורכומין, אשר ידוע כחומר רפואי בעל תכונות אנטי דלקתיות נוגדות חימצון ונוגדות סרטן. ברפואה

העממית מקובל לצרוך כורכום לטיפול במחלות זיהומיות וויראליות שונות.



הכורכום דורש השקיה מרובה, וזאת בשל האקלים הטרופי ממנו הוא מגיע. יכול להסתדר בשמש מלאה עד חצי צל.

מתאים לכל אזורי הארץ בתוספת השקיה סדירה ומרובה. מומלץ לשימוש בגינת הירק. גובה: עד 1.5 מטר.



חסה כחולת פרחים

Lactuca tuberosa



עשב מקומי, רב שנתי ואכיל!
קרוב משפחה של החסה
המתורבתת בעל פריחה אביבית
כחולה ויפיפייה.
החסה כחולת הפרחים נפוצה
בצפון ומרכז הארץ וניתנת לגידול
בקלות רבה. היא פורצת עם
הגשמים הראשונים ומגדלת עלים
ירוקים אכילים. לאחר הפריחה
באביב נכנס הצמח לתרדמת
ונעלם מעל לפני הקרקע (בדומה למרוות ירושלים).

הפריחה מושכת מאביקים.
צמח חזק ועמיד לקרה, גיר ושרב.
מתאים לכל הארץ למעט המדבר.
גדל בשמש מלאה. השקיה בינונית עד
להתבססות.
גובה: עד חצי מטר.



שיחי חלוץ

(שיחים קושרי חנקון)

אחירותם החורש

Spartium junceum



שיח בר ארץ ישראלי ממשפחת הקטניות. שיח בוגר

יכול להגיע לגובה ורוחב של 2-3 מטרים.

קושר חנקון בעל קצב צימוח בינוני-מהיר.

פריחה צהובה וריחנית באביב.

עמיד לגיר, קרה ושרב. מתאים לכל אזורי הארץ פרט לבקעה ולערבה.

גיוס: לאחר הפריחה, כשליש מהצמח.



אספסת השיח

Medicago arborea



שיח ים תיכוני בעל פריחה צהובה בסוף החורף ותחילת האביב. קושר חנקן. צימוח אביבי מהיר. במהלך הקיץ עלוות הצמח מצהיבה ומתדלדלת. מעולה כצמחייה תומכת לעצי פרי. עמיד לקרה ושרב. רגיש לגיר. מתאים לכל אזורי הארץ. לשמש מלאה עד חצי צל. השקיה בינונית. גובה ורוחב: עד מטר וחצי.



אספסת תרבותית

Medicago sativa



עשב בר רב שנתי ממשפחת הקטניות, בעל פריחה אביבית סגולה בולטת. היותה של האספסת קושרת חנקן לקרקע, והריכוז הגבוה של חלבונים ומינרלים שונים בעליה, הופכים אותה לצמח חשוב ביותר להשבחת הקרקע. ניתן לקצור את האספסת התרבותית עד כמעט לגובה הקרקע, לחפות בעלים שנקצרו את חלקת גידול הירקות ולהבטיח כך השבחת קרקעות רבות. האספסת התרבותית מתחדשת לאחר הקציר וניתן לקצור אותה מספר פעמים בשנה. שמש מלאה עד חצי צל, השקיה בינונית-מרובה. עמידה בקרה וגיר. רגישה ליובש. מתאימה לכל הארץ למעט המדבר וההר הגבוה. גובה ורוחב: עד 50 ס"מ.



שרעול שעיר

Bituminaria bituminosa

שיח בר מקומי הידוע גם כיאפונה ערבית'. קושר חנקן
ממשפחת הקטניות בעל פריחה לבנה-סגולה מרהיבה
ומתמשכת באביב ובקיץ.

משמש גם כצמח מרפא ומאכל. מומלץ כצמחייה
תומכת להשבחת הקרקע, למשיכת מאביקים ולנוי.

עמיד לקרה, שרב וגיר. מתאים לכל הארץ עד מרכז הנגב.

שמש מלאה עד חצי צל. השקיה מועטה-בינונית.

גובה הרוחב: עד 1 מטר.



קרקש צהוב

Colutea istria



שיח מדברי מקומי גדול מידות בעל פריחה צהובה מרהיבה בתחילת-אמצע האביב. קושר חנקן ממשפחת הקטניות. מומלץ כצמחייה תומכת להשבחת הקרקע, משיכת מאביקים ונוי. עמיד לקרה, שרב וגיר. מתאים לכל חלקי הארץ. השקיה מועטה. שמש מלאה. גובה: עד 2 מטר. רוחב: עד 1.5 מטר.



צחנן מבאיש

Anagyris foetida

שיח בר מקומי בעל פריחה צהובה בחורף ובאביב. בקיץ נכנס לשלכת ומצמיח עלים מחדש בסתיו. קושר חנקן ממשפחת הקטניות. מומלץ כצמחייה תומכת להשבחת הקרקע, משיכת מאביקים ונוי. משמש גם כצמח מרפא. עמיד לקרה, שרב וגיר. מתאים לכל חלקי הארץ למעט המדבר. השקיה מועטה-בינונית. שמש מלאה עד חצי צל. שיח גדול אשר יכול להגיע לגובה ורוחב של שני מטרים.



טגססטה

Cytisus proliferus

שיח גדול ממשפחת הקטניות המגיע מהאיים הקנאריים, בעל פריחה לבנה בעונת החורף. הטגססטה משמש לקשירת חנקן והשבחת הקרקע. בנוסף לכך, הוא משמש למאכל כמספוא וידוע כבעל אחוז חלבון גבוהה במיוחד. עמיד לקרה ושרב. מתאים לקרקע חולית בלבד. השקיה בינונית-מועטה שמש מלאה עד חצי צל יכול להגיע לגובה ורוחב של 5 מטרים!!



קדד גדול פרי

Astragalus macrocarpus

בן שיח מקומי, קושר חנקן, ממשפחת הקטניות, בעל עלים מנוצים ופריחה צהובה אביבית. בניגוד לרוב השיחים ממשפחת הקטניות, הקדד בולט בריכוז הפרחים שלו במרכז הצמח, צמוד לגבעול הצמיחה המרכזי, בעוד עליו עוטפים את הפרחים מסביב.

הקדד גדול הפרי משמש כפונדקאי יחיד לפרפר כחליל הקדד : פרפר קטן וחום ומצוי בסכנת הכחדה.

פריחת הקדד מושכת מאביקים.

צמח עמיד בעל צורך בהשקיה מועטה בלבד. עמיד בקרה, שרב וגיר. שמש מלאה.

מתאים לגידול בכל אזורי הארץ!

גובה ורוחב מירבי : חצי מטר.



קידה שעירה

Calycotome villosa

שיח גדול, קושר חנקן ממשפחת הקטניות, בעל פריחה צהובה מרהיבה בחודשי החורף והאביב (מדצמבר ועד מאי!). הפרחים אכילים וניתן להכין מהם מרקחת וריבה.

קידה שעירה מבלבת בסתיו ומשירה את עליה בקיץ. זהירות!! לקידה שעירה קוצים ארוכים ועל כן כדאי להשתמש בה באזורים בהם אין מעבר או נוכחות מתמדת של בני אדם. זהו אחד הצמחים הנפוצים והיפים ביותר בחורש הטבעי הארץ ישראלי. מומלץ ביותר לשתילה באזורי חורש שנפגעו ומיועדים לשיקום. מתאים גם ליצירת גדר חיה בלתי עבירה.

צמח חזק, עמיד בקרה, שרב וגיר. נדרש להשקיה מועטה. שמש מלאה.

מתאים לכל הארץ למעט המידבר. גובה ורוחב מירבי: עד 2 מטרים.



שיחי תועלת

טגטס למוני

Tagetes lemmonii



שיח גדול במקור ממקסיקו, בעל ניחוח מתוק חזק ופריחה צהובה צפופה דמוית חרצית החל מסוף הסתיו ועד סוף האביב. הטגטס הלמוני הינו בעל תכונות אללופתיות המעכבות ומונעות התפתחות של מזיקי קרקע שונים כגון פטריות ונמטודות הפוגעות בהתפתחות צמחים שכנים. פריחה מושכת מאביקים. השקיה מועטה, עמיד לשרב וגיר רגיש לקרה (נכון בעיקר לשתילים צעירים) שמש מלאה עד חלקית. מתאים לכל חלקי הארץ שיח גדול אשר יכול להגיע לגובה ורוחב של מטר וחצי.



קומפרי

Symphytum officinale



צמח הפלא הקומפרי הינו קנה שורש המגיע מאירופה, בעל עלים גדולים ובשרניים ופריחה אביבית לבנה-סגולה עדינה. הקומפרי משמש הן להשבחת וטיוב הקרקע, והן כצמח מרפא רב סגולות לאדם. שורשיו העבים של הקומפרי חודרים לעומק האדמה ומעלים לעלים נוטריינטים חיוניים להתפתחות הצומח. כשעלי הצמח מתייבשים ומתכלים, נוטריינטים אלה נספגים בקרקע ונעשים זמינים לצמחים בסביבה.

הקומפרי מסייע לאיחוי ושיקום רקמות עור פגועות. תורם בטיפול בתהליכים דלקתיים. נפוץ לשימוש במקרים של עקיצות, כוויות, אקנה וטחורים. בטוח לשימוש גם בקרב ילדים ותינוקות. הקומפרי מופיע בתוך משחות, קרמים ושמנים הניתנים למריחה על העור הפגוע.



הקומפרי נכנס לתרדמת חורף ועשוי גם לאבד את עליו. באביב הוא מתחדש וצומח במהירות בקיץ.

רגיש לקרה. עמיד לגיר. זקוק להשקיה בינונית מרובה בקיץ. שמש מלאה עד צל מלא קומפרי הינו צמוד קרקע למעט במועד הפריחה אז הוא עשוי להגיע לגובה 1. מטר. יכול לשכפל עצמו ולהשתרע על פני אזור מושקה.



שיח אברהם

Vitex agnus-castus



שיח בר ארץ ישראלי הגדל בגדות הנחלים.
לשיח סגולות רפואיות.
שיח אברהם פורח בקיץ ומושך אליו
מאביקים רבים.
עמיד לגיר, שרב וקרה. מתאים לכל אזורי
הארץ למעט המדבר.
לשמש מלאה עד חצי צל. השקיה מועטה.
גובה ורוחב: עד שישה מטרים. ניתן לעצבו כעץ על ידי
גזום.



ריחן הבזיל 'מגייק מאונטן'

Ocimum basilicum 'Magic Mountain'



שיח בזיליקום רב שנתי מהיר צימוח ומסועף, בעל פריחה ורודה-סגולה שופעת רוב השנה (למעט בשיא החורף). מעבר להיותו שיח תבלין, ה'מגייק מאונטן' מצטיין בהיותו מושך דבורים ופרפרים לאורך כל השנה. בקיץ, לאחר שפרחי החורף והאביב קמלו ניתן לראות בסביבתו של הבזיל עננה צפופה של דבורים. על כן מומלץ ביותר לשתול את הבזיל בקרבת גינת הירק הקיצית, לצורך הפריית פירות הירקות.

שיח עמיד בקרה קלה, שרב וגיר אשר יכול בקיץ אחד להגיע לשיא מידותיו: גובה ורוחב של למעלה מ-1 מטרים. השקיה בינונית. ככל שההשקיה גדלה כך השיח יעשה גדול יותר אך פחות מורגש בארומה ובריח שלו. נהנה מקרינת שמש מלאה.



שיחי תבלין

מרווה ריחנית

Salvia dominica



מרוות בר ארץ ישראלית בעלת עלים שעירים ופריחה אביבית לבנה. לעלי המרווה ריח חריף במיוחד. מושכת מאביקים ודוחה מזיקים. טובה כחליטה לתה. בקיץ נכנסת לתרדמת וללא השקיה עשויה להיכנס לשלכת. העלווה מתחדשת בסתיו. השקיה מועטה, עמידה בשרב, קרה וגיר. מתאימה לכל חלקי הארץ.

המרווה הריחנית יכולה להגיע לגובה של 70 ס"מ ורוחב 1 מטר.



מרווה משולשת

Salvia fruticosa Mill

מרוות בר ארץ ישראלית בעלת עלים "משולשים" ופריחה חורפית-אביבית בצבע ורוד לילך. משמשת כצמח מרפא, מושכת מאביקים ודוחה מזיקים.



טובה כחליטה לתה.

השקיה מועטה, עמידה בשרב, קרה וגיר. מתאימה לכל הארץ למעט המדבר. יכולה להגיע לגובה 1 מטר ולרוחב 70 ס"מ.



מרווה אזוביונית

Salvia lavandulifolia

מרוות בר מאזור מערב הים התיכון בעלת עלים אפורים ריחניים. מזכירה מאוד את המרווה הרפואית. פריחה אביבית סגולה-כחולה-תחולה בולטת. טובה לבישול ולחליטה. טובה לחיפוי קרקע.

השקיה מעטה, עמידה לשרב, קרה וגיר. מתאימה לכל חלקי הארץ למעט המדבר.

יכולה להגיע לגובה 30 ס"מ

ורוחב מטר ומעלה.



מרווה רפואית

Salvia officinalis

מרוות בר מצפון ומערב אגן הים התיכון. צמח רפואי בעלת עלים אפורים ריחניים ופריחה אביבית סגולה-ורודה. טובה לחיפוי וחליטה.



השקיה מועטה.
עמידה לשרב,
קרה וגיר. רגישה
לעודף השקיה.

מתאימה לכל הארץ למעט המדבר.
יכולה להגיע לגובה מטר ורוחב שני מטרים.

שיבה (לענה שיחנית)

Artemisia arborescens

שיח תבלין הגדל בר בארץ ישראל, בעל עלים אפורים-ירוקים וניחוח חריף. בעל תכונות אללופתיות אשר מעקבות צמיחה של צמחים שכנים. השיבה מושכת אליה כנימות ומזיקים אחרים בעונת הקיץ ולא נפגעת מהם באופן חמור. על כן היא משמשת כמושכת מזיקים אליה ומרחיקה אותם בזאת מצמחים אחרים. מומלצת מאוד לשתילה באזור גינת גידול ירקות.



השקיה מועטה, שמש מלאה, עמידה לקרה, גיר ושרב. מתאימה לכל הארץ.
יכולה להגיע לגובה ורוחב של למעלה ממטר.

מליסה רפואית

Melissa

שיח תבלין ריחני הגדל בר בארץ בעל ניחוח חזק המזכיר נענע ופריחה לבנה סגולה המצטיינת במשיכת דבורי דבש ומאביקים אחרים. הניחוח החזק דוחה מזיקים.



מומלץ לשתול מתחת לעצי פרי על מנת להעלות את הפוריות. טובה לחליטה. צמח רפואי.

השקיה בינונית, תנאי צל מואר, עמידה בקרה וגיר. רגישה לשמש בשרב. מתאימה לאזורים בעלי אקלים ים תיכוני עד ספר מדבר.

אזוב מצוי (זעתר)

Origanum syriacum

שיח תבלין הגדל בר בארץ, ואשר ממנו מפיקים את הזעתר. בעל ניחוח זעתר חזק מאוד. האזוב צומח בעיקר בחורף, פורח באביב בצבע לבן ונכנס לתרדמת בקיץ. משמש גם כדוחה מזיקים מסביבתו.

השקיה מועטה, עמיד לקרה, שרב וגיר. מתאים לכל אזורי הארץ (ללא השקיה לאחר ההתבססות ועם השקיה במדבר).

יכול להגיע לגובה ורוחב של 1 מטר.

לטיבול ויצירת זעתר ניתן לגזום את האזוב כל השנה, אך עדיף במיוחד לעשות זאת בתחילת האביב, טרם הפריחה.



פיגם (רודה)

Ruta chalepensis

שיח תבלין בעל ניחוח חריף ופריחה אביבית קיצית צהובה. בעל תכונות אללופתיות הנלחמות במזיקי קרקע לצמחים. הרודה טובה לשיקום קרקעות שניזוקו וידועה כמושכת היחידה של פרפר זנב הסנונית.

השקיה בינונית-מעטה. לשמש מלאה עד חצי צל. עמיד לקרה, גיר ושרב. מתאים לכל אזורי הארץ למעט המדבר.

גובה ורוחב: עד 80 ס"מ.



לוונדר (אזוביון) אפור

Lavandula alladri

שיח תבלין גדול מידות בעל ניחוח לוונדרי חזק ופריחה אביבית לא בולטת. טוב לייצור שמן לוונדר. משמש כמושך מאביקים ודוחה מזיקים. זהו הלוונדר הגדול ביותר.

מומלץ ליצירת גדר חיה וליצירת מסתור לבעלי חיים.

השקיה מועטה, עמיד לקרה, גיר ושרב. מתאים לכל אזורי הארץ (בתוספת השקיה במדבר).

גובה מרבי: 1 מטר. רוחב מרבי: 4 מטרים.



לוונדר משונן

Lavandula dentata 'Candicans

שיח תבלין מאזור מערב הים התיכון בעל ניחוח חזק ופריחה כחולה סגולה לאורך רוב השנה. טוב לייצור שמן לוונדר. משמש כמושך מאביקים ודוחה מזיקים. מומלץ למקם בקרבת גינת ירק.

השקיה מועטה, עמיד לקרה, גיר ושרב. מתאים לכל אזורי הארץ

(בתוספת השקיה במידבר).
גובה ורוחב: 1 מטר.



לוונדר מנוצה

Lavandula multifida

שיח תבלין בעל עלים דמויי נוצה, ניחוח המזכיר אזוב ופריחה כחולה יפיפייה רוב השנה, למעט בקיץ.

משמש כמושך מאביקים ודוחה מזיקים. מומלץ למקם בקרבת גינת ירק.

השקיה מועטה, עמיד לקרה, גיר ושרב. מתאים לכל אזורי הארץ (בתוספת השקיה במדבר).
גובה ורוחב: 1 מטר.



גרניום לימוני (פלרגוניום חריף)

Pelargonium graveolens

שיח תבלין דרום אפריקאי בעל ניחוח עדין. לגרניום הלימוני פריחה וורודה מרהיבה באביב. משמש כחומר גלם לייצור בשמים ושמן גרניום. מעולה כחליטה לתה. משמש כמושך מאביקים ודוחה מזיקים. השקיה בינונית-מועטה, עמיד לקרה, גיר ושרב. מתאים לכל אזורי הארץ (בתוספת השקיה במדבר).



שיח גדול הנוטה להשתרע ולהתפרש. מומלץ לשתול אותו במרחק מה מצמחים קטנים יותר.

רוזמרין רפואי 'סוורן סי'

Rosmarinus officinalis 'Severn Sea'

רוזמרין משתרע בעל פריחה כחולה סגולה יפה אשר מושכת מאביקים. הרוזמרין דוחה מזיקים באמצעות הניחוח החזק שלו. מומלץ למקמו בקרבת גינת ירק. יכול לשמש גם כחיפוי לקרקע.



צמח חזק, עמיד לקרה, שרב וגיר. שמש מלאה. לאחר התבססות כמעט ואינו דורש השקיה. מתאים לכל חלקי הארץ (בתוספת השקיה במדבר). שיח משתרע המגיע לרוחב של כחצי מטר.

רוזמרין רפואי זקוף

Rosmarinus officinalis

רוזמרין זקוף גדול מידות בעל פריחה כחולה בהירה שופעת ומושכת מאביקים. דוחה מזיקים באמצעות הניחוח החזק שלו. מומלץ למקמו בקרבת גינת ירק. יכול לשמש גם כחיפוי לקרקע.

צמח חזק, עמיד לקרה, שרב וגיר. שמש מלאה. לאחר התבססות כמעט ואינו דורש השקיה. מתאים לכל חלקי הארץ (בתוספת השקיה במדבר). שיח מסועף המגיע לגובה ורוחב של 1 מטר.



זוטה לבנה

Micromeria fruticose



בן שיח מקומי הגדל בר בארץ, בעל ניחוח חזק המזכיר מנטה. הריח והטעם הייחודיים של הזוטה הלבנה הופכים אותה לאחד מצמחי התבלין והחליטה לתה האהובים ביותר. הזוטה מגדלת את עיקר העלווה שלה בחודשי הסתיו והחורף. בתחילת האביב הזוטה נכנסת לפריחה (הפרחים לבנים וקטנים). במהלך האביב והקיץ ענפיה של הזוטה מתארכים והיא מצמחת עלים קטנים המתאימים יותר ליובש העונה החמה.

מומלץ לגזום את הענפים המוארכים של הזוטה בסתיו, כדי לאפשר לצמח לחדש את צמיחתו. שמש מלאה עד חצי צל, השקיה מועטה. מתאים לכל הארץ. יתכן שתזדקק לתוספת השקיה במדבר. גובה ורוחב: עד חצי מטר.



מטפסים

לפופית כנפנית

Ipomea cairica



צמח מטפס נכרך ים תיכוני בעל עלים אכילים ופריחה סגולה שופעת בכל השנה למעט החורף. הלפופית הינה צמח חזק בעל קצב צמיחה מהיר ביותר ויכולת לטפס ולכסות מבנים שלמים בשכבות רבות של צומח. לא מומלצת לשתילה בקרבת צמחים עדינים או קטנים. הלפופית גדלה כצמח בר בארץ באזורים לחים.

הלפופית דורשת השקיה סדירה וסובלת מיובש ושרב, רגישה לקרה ועמידה בגיר, יכולה לגדול בכל קרקע אך מעדיפה במיוחד קרקעות קלות ומנוקזות. מתאימה הן לשמש מלאה והן לצל.



יערה יפנית

Lonicera japonica

צמח מטפס נכרך מזרח אסייתי חסון ובעל
צימוח מהיר. ליערה היפנית פריחה
קיצית ריחנית ומלאת צוף בצבע לבן
אשר הופך בהדרגה לזהוב.
היערה היפנית יכולה להגיע
למימדים גדולים ולכסות גדרות
ומבנים שלמים.



היערה היפנית נפוצה ברחבי הארץ, קלה לגידול
ויכולה להתמודד עם תנאי מזג אוויר קיצוניים. מתאימה גם להר הגבוה וגם למדבר
(בתוספת השקיה).

היערה היפנית דורשת השקיה מועטה בלבד (רגישה לעודף השקיה). עמידה לקרה,
שרב וגיר.



שעועית החילזון

Vigna caracalla

צמח מטפס נכרך מהיר צמיחה ממשפחת הקטניות, בעל פריחה אביבית וסתווית כחולה-סגולה דמויית חילזון.

צמח הדורש השקיה, רגיש לקרה ושרב. מומלץ לגידול באזור החוף והשפלה.

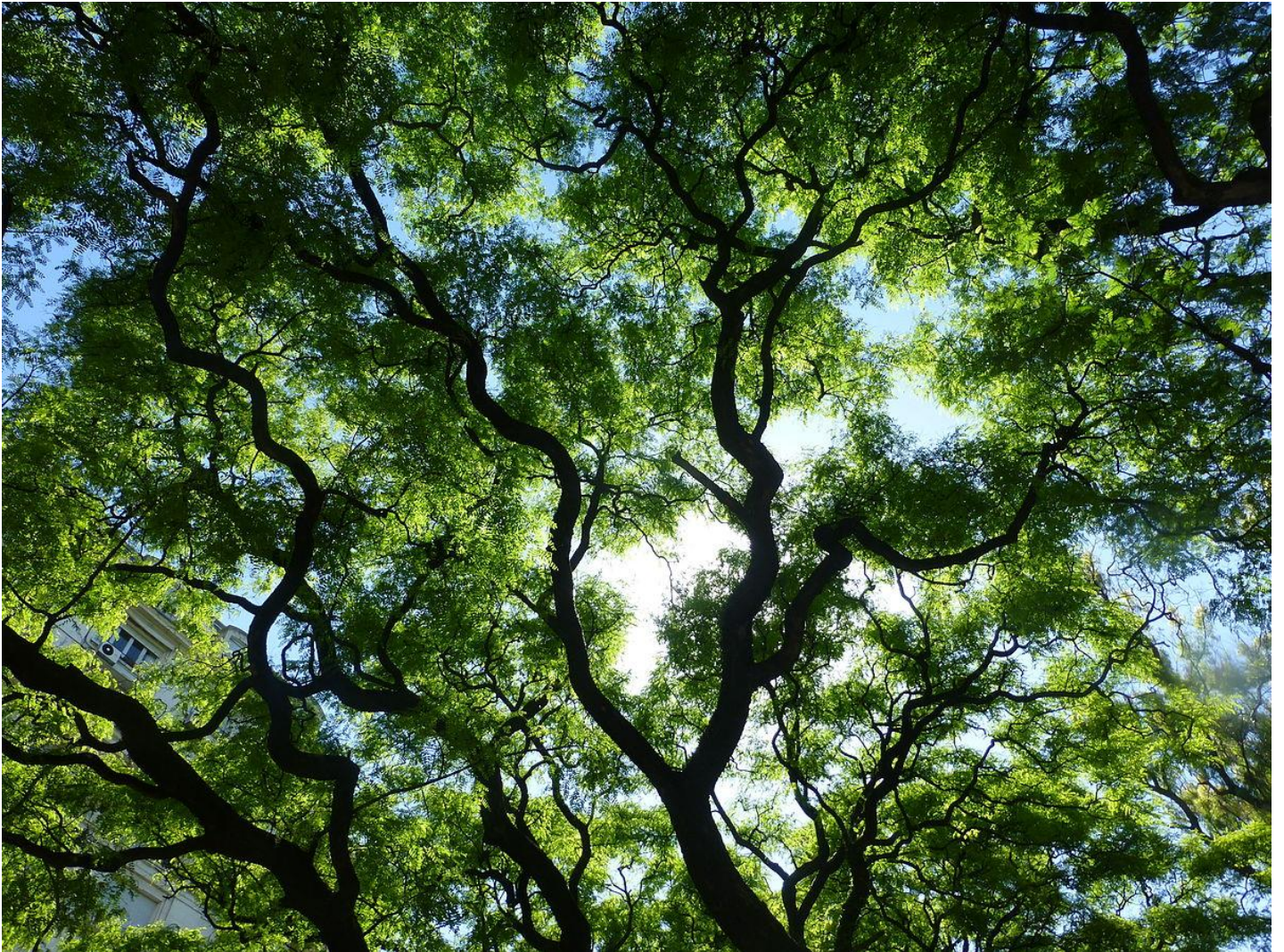
יכול להגיע למימדים גדולים.

צמח יפיפה בעל פריחה מרהיבה.. מומלץ במיוחד לכיסוי גדר בגינה ביתית.

מושך צופיות!



עצי חלוץ וחורש טבעי



עצי חלוץ

(עצים קושרי חנקן)

מכנף נאה

Tipuana tipu



עץ חלוץ דרום אמריקאי ממשפחת הקטניות, בעל פריחה צהובה עדינה בסוף האביב ותחילת הקיץ ופירות בצורת פרופלור. העץ נשיר חלקית בחורף. המכנף הינו עץ חזק הגדל במהירות ויכול להגיע למידות גדולות מאוד. מעולה כעץ לצל במרכז של גינה או רחבת התכנסות.

קושר חנקן ברמה טובה. משמש לחיפוי והשבחת הקרקע.

ניתן להפיק ממנו עץ לבנייה.

במהלך הפריחה מושך דבורים ומאביקים אחרים. עמיד בקרה, שרב ויובש. השקיה מועטה עד להתבססות.

מגיע לגובה של עד 20 מטר ורוחב אף גדול מזה.. ניתן לעצבו בהתאם לצרכים. מתאים לכל הארץ.



סיסם הודי

Dalbergia sissoo



עץ חלוץ הודי ממשפחת הקטניות, בעל פריחה אביבית ריחנית. הסיסם הוא עץ חזק הגדל במהירות. קושר חנקן ברמה טובה. עליו, בעלי אחוז גבוה של חנקן מעולים לחיפוי והשבחת הקרקע באמצעות שיטת chop and drop. העץ עצמו מעולה לשימוש כחומר לבניה.

במהלך הפריחה מושך מאביקים.

עמיד בקרה ושרב. דורש השקיה מועטה-בינונית עד להתבססות.

מגיע לגובה של למעלה מ-12 מטרה ורוחב של עד 7 מטרים.

מתאים לכל הארץ למעט דרום הנגב.



ינבוט לבן

Prosopis alba

עץ חלוץ ארגנטינאי ממשפחת הקטניות, בעל פריחה לבנה-צהבהבה באביב, ופירות אכילים (דמוי חרוב לבן) המבשילים באמצע הקיץ: חודשים יולי-אוגוסט. הינבוט הוא עץ חזק הגדל במהירות ויכול להגיע מידות גדולות מאוד. מעולה כעץ לצל במרכז של גינה או רחבת התכנסות.



קושר חנקן ברמה טובה ומעולה להשבחת הקרקע.

מפירות הינבוט הלבן ניתן להפיק קמח אכיל וניתן לשימור. שרף העץ מתוק וניתן להכין ממנו ממתקים. עמיד בקרה, שרב ויובש. אינו דורש השקיה כלל. יכול ליהנות מהשקיה בקיץ הראשון מהשתילה.

גובה: עד 15 מטר. רוחב: עד 20 מטר.
מתאים לכל הארץ



אלביציה ורודה

Albizia julibrissin



עץ חלוץ פרסי, בינוני בגודלו, ממשפחת הקטניות, בעל פריחה ורודה קיצית. עץ חזק הגדל במהירות. קושר חנקן ברמה טובה. עליו, בעלי אחוז גבוה של חנקן מעולים לחיפוי והשבחת הקרקע באמצעות שיטת chop and drop. עמיד בשרב ויובש. רגיש לקרה. השקיה מועטה עד להתבססות. יכול ליהנות מהשקיה בקיץ הראשון מהשתילה. מתאים לאזור החוף והשפלה (לא לאזורים בעלי קרה בחורף). גובה: עד 8 מטרים.



אלביציה צהובה

Albizia lebeck

עץ חלוץ שמוצאו מהודו עד אוסטרליה, בעל מידות גדולות, ממשפחת הקטניות, בעל פריחה צהובה אביבית קיצית.
קושר חנקן ברמה טובה. עליו, בעלי אחוז גבוה של חנקן מעולים לחיפוי והשבחת הקרקע באמצעות שיטת chop and drop.
עמיד בשרב ויובש. רגיש לקרה. השקיה מועטה עד להתבססות. יכול ליהנות מהשקיה בקיץ הראשון מהשתילה.
מתאים לאזור החוף והשפלה (לא לאזורים בעלי קרה בחורף).
גובה: עד 12 מטרים. רוחב: עד 8 מטרים.



שעועית הגלידה

Inga edulis



עץ פרי/חלוץ טרופי מדרום אמריקה, ממשפחת הקטניות. זרעי העץ גדלים בתוך תרמילים גדולים (יכולים להגיע לאורך 1 מטר) ועטופים במעין צמר גפן לבן ואכיל, בעל טעם מתוק המזכיר גלידה.

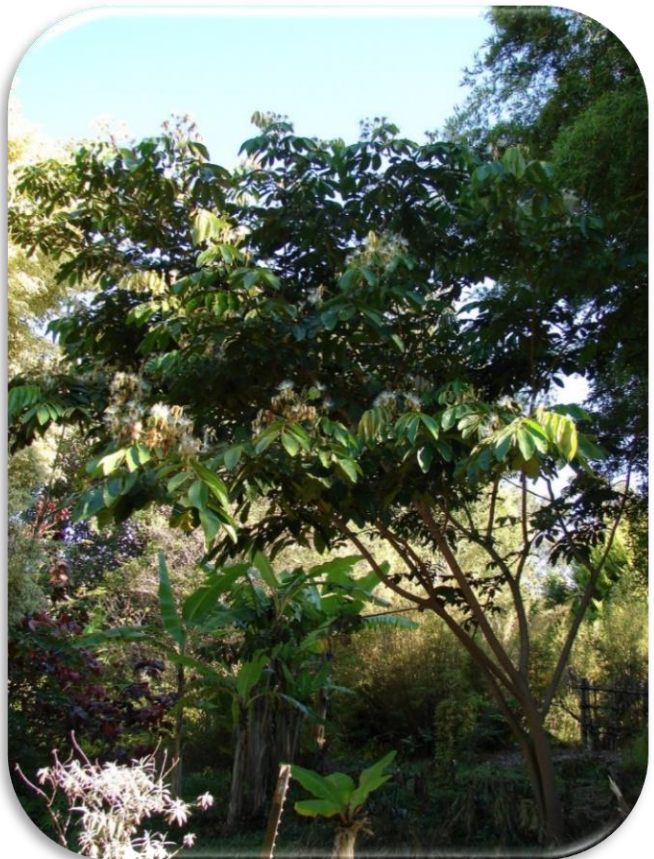
קושר חנקן ברמה טובה. עליו, בעלי אחוז גבוה במיוחד של חנקן מצויינים לחיפוי והשבחת הקרקע באמצעות שיטת chop and drop.

אנו ממליצים על העץ הזה במיוחד בשל היותו בו זמנית גם עץ חלוץ קושר חנקן וגם בעל פירות מתוקים וטעימים במיוחד.

עמיד בשרב ויובש. רגיש קלות לקרה. השקיה בינונית – רבה לגידול מהיר. יכול לשגשג גם ללא השקיה, לאחר התבססות.

מתאים לאזור החוף והשפלה (לא לאזורים בעלי קרה בחורף).

עץ גדול אשר יכול להגיע בתנאים אידיאליים לגובה של 30 מטרים! לרוב מגיע לגובה ורוחב של כ-10-15 מטרים.



עצי חורש טבעי

אלון התבור

Quercus ithaburensis

עץ חורש טבעי ארץ ישראלי נשיר חורף המגיע לגובה וקוטר של כ-15 מטרים. קצב צימוח איטי-בינוני בתנאי בעל. בתוספת השקיה אלון התבור יכול לגדול בקצב מהיר למדי.



מבלוטי (פירות) אלון התבור ניתן להפיק קמח בלוטים, המשמש כתחליף בריא לקמח החיטה. השקיה מעטה עד להתבססות, שמש מלאה. עמיד בקרה, גיר ושרב. מתאים לגידול בצפון הארץ ובמרכזה עד גובה 300 מטרים.



שיזף מצוי

Ziziphus spina-christi



עץ חורש טבעי ארץ ישראלי קוצני, בעל פריחה מהאביב עד
אמצע הסתיו ופירות קטנים ואכילים. השיזף המצוי הינו
ירוק עד – עד נשיר באזורים קרים.
השקיה מעטה עד להתבססות, שמש מלאה עד חצי צל.
עמיד בקרה, גיר ושרב. מתאים לכל הארץ.
עץ רגיל מגיע לגובה וקוטר של עד 5 מטרים. במקרים
נדירים (בהם השיזף משמש כעץ קדוש) הוא יכול להגיע
ל-10 מטרים גובה וקוטר)



אלת המסטיק

Pistacia lentiscus

שיח/עץ קטן חורש טבעי ארץ ישראלי הנפוץ ברחבי צפון ומרכז הארץ. בעל פריחה אביבית ופירות קטנים ואדומים אשר ניתן ללעוס כמסטיק. הצמח היה ידוע בסגולות רפואיות. השקיה מעטה עד להתבססות, שמש מלאה עד חצי צל. עמיד בקרה גיר ושרב. מתאים לכל הארץ. מגיע לגובה מרבי של 5 מטרים וקוטר 3 מטרים. קצב צמיחה איטי.



עצי פרי



תותי עץ

תות עץ אופיר (אפגני)

Morus macroura



תת זן של התות הפקיסטני, המניב מוקדם מאוד בעונה, בחודשים אפריל-מאי, לפני שאר מיני התות. הפרי מתוק חמצמץ, ארוך (עשוי להגיע עד 20 ס"מ), בעל צבע סגול/שחור.

הפירות פחות עסיסיים ועל כן פחות מלכלכים את סביבת העץ, וניתן לקטוף אותם בקלות.

מעולה לקבלת יבול נאה כבר בתחילת העונה.

גודל: העץ יכול להגיע לגובה וקוטר של 8 מטרים.

שימושים: לאכול טרי או להשאיר על העץ עד שמתייבש ומקבל צורה של צימוק שניתן לאסוף לאורך זמן.

תנאי גידול: בכל קרקע, שמש מלאה. רצוי להשקות במהלך חודשי הקיץ עד להתבססות העץ. עמיד לקרה.

גיזום: בחודש ינואר, סמוך לזמן לבלוב השקד.



תות עץ פקיסטני

Morus macroura



תות המגיע מאזור ההימאליה ומאופיין בפירות ארוכים ודקים, בעלי טעם מתוק חמצמץ וצבע סגול-שחור. הפרי מבשיל לקראת סוף מאי.

הפירות פחות עסיסיים ועל כן פחות מלכלכים את סביבת העץ, וניתן לקטוף אותם בקלות. מעולה לקבלת יבול נאה הדרגתי וארוך.

גודל: העץ יכול להגיע לגובה וקוטר של 8 מטרים.

שימושים: לאכול טרי או להשאיר על העץ עד שמתייבש ומקבל צורה של צימוק שניתן לאסוף לאורך זמן.

תנאי גידול: בכל קרקע, שמש מלאה. רצוי להשקות במהלך חודשי הקיץ עד להתבססות העץ. עמיד לקרה.



גיוס: טרם הבלבוב, בסביבות ינואר-פברואר.

תות עץ לבן

Morus alba



תות נפוץ בארץ בעל פירות לבנים שמנמנים ומתוקים אשר מניב החל מסוף אפריל (תחילת מאי באזורים גבוהים וקרים). העץ מפיק כמות גדולה של פירות לצריכה יומיומית למשך כחודשיים.

גודל: עץ גדול אשר יכול להגיע לגובה וקוטר של 10 מטרים

שימוש: אכילה כפרי טרי או יבש. ניתן גם להתסיס את הפירות ולייצר שיכר וחומץ.

תנאי גידול: בכל קרקע למעט במדבר, שמש מלאה. רצוי להשקות במהלך חודשי הקיץ עד להתבססות העץ. עמיד לקרה.
גיוס: טרם הבלבוב, בסביבות ינואר-פברואר.



תות עץ שאמי

Morus nigra

עץ תות מקומי המגיע במקור מסוריה, בעל פירות קטנים הנעים בין שחור לסגול. טעם מתוק חמצמץ המזכיר פטל. מתחיל להניב מאוחר: בין סוף מאי לאמצע יוני ומספק כמות גדולה של פרי במהלך רוב הקיץ.



גודל: עץ בוגר יכול להגיע לגובה וקוטר של 8 מטרים.

שימוש: לאכילה טרי או יבש.

תנאי גידול: אזור ההר והצפון. ניתן גם לגדל במישור החוף. נהנה ממנות קור. רצוי להשקות במשך חודשי הקיץ עד להתבססות העץ. עמיד לקרה.

גיוס: בסוף החורף, טרם הבלוב. שלל הפירות נוטים ללכלך את סביבת העץ.



תות עץ 'ביג פרוספר'

Morus nigra

עץ תות מקומי בעל פירות שחורים גדולים ארוכים מתוקים ועסיסיים ביותר. מפיק כמויות עצומות של פרי בצבע אדום שחור. נותן פרי באמצע העונה: בסביבות חודש מאי. עץ גדול וחזק.

גודל: עץ גדול אשר יכול להגיע לגובה וקטור של 10 מטרים.

שימוש: לאכילה טרי או לייבוש.

תנאי גידול: בכל קרקע למעט במדבר, שמש מלאה. רצוי להשקות במהלך חודשי

הקיץ עד להתבססות העץ. עמיד לקרה.

גיוס: טרם הבלבוב, בסביבות ינואר-פברואר.



תות עץ בכות

Morus alba pendula

תת זן של עץ התות המתאפיין בענפים שמשתפלים ונשפכים כלפי מטה, כמו בעץ הערבה הבוכייה. בעל פרי שחור מתוק וטעים. מניב פרי באמצע העונה: במהלך מאי-יוני.



המבנה המיוחד של תות הבכות מאפשר להתייחס אליו כעץ משתרע וניתן לעצב אותו בכל צורה רצויה. מתאים ליצירת סככה טבעית המספקת צל בקיץ ומאפשרת חדירת שמש בחורף, במהלך השלכת.

גודל: עץ בוגר יכול להגיע לגובה וקוטר של עד 5 מטרים.

שימוש: לאכילה טרי או לייבוש.

תנאי גידול: בכל קרקע למעט במדבר, שמש מלאה. רצוי להשקות במהלך חודשי הקיץ עד להתבססות העץ. עמיד לקרה.

גיוזם: טרם הבלבוב, בסביבות ינואר-פברואר, במידה ויש צורך.



תות עץ לבן ארוך 'מרסר'

Morus alba

גולת הכותרת של עצי התות שלנו! עץ תות בעל פירות לבנים וארוכים המשלבים את הצבע הלבן עם הגודל והמתיקות החזקה של התות הפקיסטני. מתוק במיוחד לעומת תות לבן רגיל. מניב כמות נאה של פרי באמצע העונה. עץ נדיר במיוחד בארץ.

גודל: עץ גדול אשר יכול להגיע לגובה וקוטר של 10 מטרים

שימוש: אכילה כפרי טרי או יבש.

תנאי גידול: בכל קרקע למעט במדבר, שמש מלאה. רצוי להשקות במהלך חודשי הקיץ עד להתבססות העץ. עמיד לקרה.

גיוס: טרם הבלבוב, בסביבות ינואר-פברואר.



רימונים

רימון ראש פרד

Punica granatum



עץ רימון מקומי מסורתי בעל פירות גדולים בעלי גרגרים וורודים ומתוקים במיוחד. ראש הפרד הינו עץ חזק גדול ועמיד המסוגל להניב יבולים כבדים במשך כשלושה חודשים, החל מאוגוסט ועד סוף אוקטובר. העץ מניב בשלושה גלים עיקריים. מומלץ לאוהבי הרימון הוורוד המתוק.

גודל: עץ בוגר יכול להגיע לגובה וקוטר של 4 מטרים.

תנאי גידול: בכל הארץ למעט במדבר. שמש מלאה. השקיה בחודשי הקיץ על מנת לקבל יבול מכובד ולמנוע התבקעות של הפרי. עמיד לקרה.

גיוזום: טרם הבלבוב. (ינואר-פברואר).



רימון ראש-פרד קבארי

Punica granatum

תת זן של רימון ראש פרד בעל מידות גדולות במיוחד- הן בגובה העץ והן בגודל הפרי. פירות גדולים בעלי גרגרים וורודים ומתוקים במיוחד. ראש הפרד הינו עץ חזק גדול ועמיד המסוגל להניב יבולים כבדים במשך כשלושה חודשים, החל מאוגוסט ועד סוף אוקטובר. העץ מניב בשלושה גלים עיקריים. מומלץ לאוהבי הרימון הוורוד המתוק



גודל: לא ידועות לנו עדיין מידותיו של עץ בוגר אך הן כנראה מגיעות ל-5 מטרים בגובה ובקוטר.
תנאי גידול: בכל הארץ למעט במידבר. שמש מלאה. השקיה בחודשי הקיץ על מנת לקבל יבול מכובד ולמנוע התבקעות של הפרי. עמיד לקרה.
גיוס: טרם הבלבוב. (ינואר-פברואר).

רימון עכו

Punica granatum



עץ רימון מקומי מסורתי בעל פירות מתוקים-חמצמצים משובחים בגודל בינוני. צבע הפרי הינו אדום-בורדו, וגרגריו, בצבע בורדו קהה, ידועים בשל היותם רכים, בניגוד לשאר זני הרימונים. רימון עכו נותן יכול מעט לפני שיא העונה: בחודש אוגוסט. (העץ קוצני! נא לקחת בחשבון..)

גודל: עץ בוגר יכול להגיע לקוטר של 3 מטרים ואף יותר. תנאי גידול: בכל הארץ למעט במדבר. שמש מלאה. השקיה בחודשי הקיץ על מנת לקבל יכול מכובד ולמנוע התבקעות של הפרי. עמיד לקרה. גיוזום: טרם הבלבוב. (ינואר-פברואר).

רימון מליסי

Punica granatum

רימון מזן ארץ ישראלי מסורתי, בעל פירות וגרגירים וורודים בהירים. הגרגירים מתוקים, חסרי חמיצות ורכים. הרימון המליסי מבשיל באמצע העונה, בסביבות חודש ספטמבר.

גודל: עץ בוגר יכול להגיע לקוטר של 3 מטרים ואף יותר. תנאי גידול: בכל הארץ למעט במדבר. שמש מלאה. השקיה בחודשי הקיץ על מנת לקבל יכול מכובד ולמנוע התבקעות של הפרי. עמיד לקרה. גיוזום: טרם הבלבוב. (ינואר-פברואר).

רימון שאמי

Punica granatum

זן סורי של עץ הרימון אשר עמיד במיוחד בתנאי יובש. נחשב לזן המניב היחיד שמניב יבולים נכבדים בתנאי בעל (ללא השקיה בקיץ). אין לנו עדיין מידע מדויק על איכות הטעם או על עונת ההבשלה. מסיפורים ומחקר ברשת עליו הוא אמור להיות בעל פירות מתוקים מאוד וגרעינים רכים. הפרי גדול בצבע אדום-ורוד ולעיתים נשאר ירוק בחלקו.

גודל: אין לנו עדיין מידע מדויק אך סביר להניח שמידותיו קטנות מעט מהממוצע תנאי גידול: בכל הארץ למעט במדבר. שמש מלאה. עמיד לקרה. גיוס: טרם הבלבוב. (ינואר-פברואר).



רימון וונדרפול

Punica granatum



זן הרימון הנפוץ והמבוקש ביותר בארץ ובעולם כיום. הוונדרפול, המצטיין בפירות וגרגירים אדומים בוהקים, ובטעם מתוק חמוץ, הגיע לארץ לפני כ-100 שנים מאמריקה. העץ מניב יכול גדול מאוד של פרי בין אמצע ספטמבר לסוף אוקטובר – מעט לאחר שיא העונה.

גודל: עץ בוגר יכול להגיע לקוטר של 3 מטרים ואף יותר.

תנאי גידול: בכל הארץ למעט במדבר. שמש מלאה. השקיה בחודשי הקיץ על מנת לקבל יכול מכובד ולמנוע התבקעות של הפרי. עמיד לקרה. גיוס: טרם הבלבוב. (ינואר-פברואר).



רימון שחור

Punica granatum

עץ רימון המניב פירות רימון שחורים וקטנים. נחשב לרימון המתוק ביותר בנמצא. הרימון השחור יוצא דופן גם בתקופת התנובה שלו, שהיא המאוחרת ביותר בשנה: בחודשים נובמבר-דצמבר – מה שהופך אותו למעשה לפרי חורפי! ניתן לקטוף מהעץ רימון שחור אפילו בחודש ינואר! בנוסף לכך, בניגוד לזני רימון רבים, הרימון השחור חסר קוצים לגמרי.



גודל: עץ בוגר יכול להגיע לקוטר של 3 מטרים ואף יותר.
תנאי גידול: בכל הארץ למעט במדבר. שמש מלאה. השקיה בחודשי הקיץ על מנת לקבל יכול מכובד ולמנוע התבקעות של הפרי. עמיד לקרה.
גיזום: טרם הלבלוּב. (ינואר-פברואר).

תאנים

תאנה חדארי

Ficus carica

זן פלסטיני מסורתי המניב יבול שופע של תאנים ירוקות מבחוץ וורודות מבפנים (חדארי בערבית = ירוק). הטעם מתוק עדין המזכיר צוף. זהו הזן המוקדם ביותר בשנה, אשר פותח את עונת התאנים כבר בסוף מאי! החדארי מניבה בשני גלים לאורך הקיץ: גל ראשון של פירות גדולים בסוף מאי ובמהלך חודש יוני. גל שני, בעל פירות קטנים יותר, יכול להניב מסוף יולי ועד אוקטובר.



גודל: עץ בוגר ותיק ומושקה יכול להגיע לגובה וקוטר של 10 מטרים, אולם ניתן לעצבו על ידי גיזום ולהשאירו קטן ונגיש יותר לפרי. לרוב בתנאי בעל עצים מגיעים לגובה ורוחב של לא יותר מ-5 מטרים. שימוש: לאכילה טרי או למרקחת.

תנאי גידול: בכל קרקע למעט במדבר, שמש מלאה. רצוי להשקות במהלך חודשי הקיץ אך יכול גם לגדול ללא השקיה. עודף מים עשוי להעלות את כמות המזיקים בפרי. עמיד לקרה. גיזום: בסתיו לאחר הפרי או טרם הבלבוב, בסביבות ינואר-פברואר, במידה ויש צורך.



תאנה ברזילאית

Ficus carica cv. 'Braziliana'



תאנה במקור מקליפורניה נפוצה מאוד בישראל. הפרי מתוק גדול ובעל צבע סגול-ירוק מבחוץ, וסגול בוהק מבפנים. התאנה הברזילאית פורייה מאוד ומניבה יכול אשר יכול, באמצעות גיזום באמצע העונה לספק כמות גדולה ומתמשכת של פירות מסוף יוני ועד ינואר.

גודל: עץ בוגר ותיק ומושקה יכול

להגיע לגובה וקוטר של 10 מטרים, אולם ניתן לעצבו על ידי גיזום ולהשאירו קטן ונגיש יותר לפרי. לרוב בתנאי בעל עצים מגיעים לגובה ורוחב של לא יותר מ-5 מטרים. שימוש: לאכילה טרי או למרקחת. בעל חיי מדף ארוכים- עד שבועיים במקרה. תנאי גידול: בכל קרקע למעט במדבר, שמש מלאה. רצוי להשקות במהלך חודשי הקיץ אך יכול גם לגדול ללא השקיה. עודף מים עשוי להעלות את כמות המזיקים בפרי. עמיד לקרה. גיזום: בסביבות ינואר-פברואר, במידה ויש צורך. על מנת לקבל יכול עד סוף הסתיו יש לגזום את הענפים הירוקים החדשים עד למרחק 10 ס"מ מהענף הישן או מהגזע. כך מתפתחים ענפי פרי נוספים במהלך הקיץ אשר נותנים פרי בסתיו.



תאנה סבאעי

Ficus carica

זן מורשת מקומי ידוע ואהוב המניב כמות גדולה מאוד של פירות החל מחודש יולי ואל תוך הסתיו (עונה ארוכה ביחס לרוב זני התאנים האחרים). פרי הסבאעי מתאפיין בטעם מתוק עדין אך חזק, בעל מרקם ירוק-סגלגל מפוספס מבחוץ ואדום בהיר מבפנים. הפרי גדול ועסיסי.

בסבאעי, העין המצויה בתחתית הפרי סגורה, וכך מובטחת עמידות רבה בפני מזיקים, אשר לרוב נכנסים דרך אזור זה לתוך הפרי. אם יש לכן/ם מקום לעץ תאנה אחד בלבד, זה הזן שאנחנו ממליצים לקנות!



גודל: עץ בוגר ותיק ומושקה יכול להגיע לגובה וקוטר של 10 מטרים, אולם ניתן לעצבו על ידי גיזום ולהשאירו קטן ונגיש יותר לפרי. לרוב בתנאי בעל עצים מגיעים לגובה ורוחב של לא יותר מ-5 מטרים.

שימוש: לאכילה טרי או למרקחת. ככל שהפרי הבשל נקטף מאוחר יותר, כך המתיקות ושאר הטעמים בו מתחזקים.

תנאי גידול: בכל קרקע למעט במדבר, שמש מלאה. רצוי להשקות במהלך חודשי הקיץ אך יכול גם לגדול ללא השקיה. עמיד לקרה.

גיזום: בסתיו לאחר הפרי או טרם הבלבוב, בסביבות ינואר-פברואר, במידה ויש צורך.

תאנה חווה

Ficus carica

השם חווה ניתן לזן זה בגלל עליו הגדולים והיפים, והאפקטיביות שלהם בכיסוי אברים (א)

תאנה חווה הינה תאנה מתוקה המבשילה מאוחר, בסביבות חודש אוקטובר.

גודל: עץ בוגר ותיק ומושקה יכול להגיע לגובה וקוטר של 10 מטרים, אולם ניתן לעצבו על ידי גיזום ולהשאירו קטן ונגיש יותר לפרי. לרוב בתנאי בעל עצים מגיעים לגובה ורוחב של לא יותר מ-5 מטרים.

שימוש: לאכילה טרי או למרקחת. **תאנה טובה לשימור גבינות!!**

תנאי גידול: בכל קרקע למעט במדבר, שמש מלאה. רצוי להשקות במהלך חודשי הקיץ אך יכול גם לגדול ללא השקיה. עמיד לקרה.

גיזום: בסתיו לאחר הפרי או טרם הבלבוב, בסביבות ינואר-פברואר, במידה ויש צורך.

תאנה חמודי

Ficus carica

תאנה מקומית בעלת טעם מתוק חמצמץ. מבשילה באמצע העונה, בעלת צבע ירוק-סגול מבחוץ. מניבה באמצע העונה. נשמח לקבל עוד מידע על זן תאנה זה.

גודל: עץ בוגר ותיק ומושקה יכול להגיע לגובה וקוטר של 10 מטרים, אולם ניתן לעצבו על ידי גיזום ולהשאירו קטן ונגיש יותר לפרי. לרוב בתנאי בעל עצים מגיעים לגובה ורוחב של לא יותר מ-5 מטרים.

שימוש: לאכילה טרי או למרקחת.

תנאי גידול: בכל קרקע למעט במדבר, שמש מלאה. רצוי להשקות במהלך חודשי הקיץ אך יכול גם לגדול ללא השקיה. עמיד לקרה.

גיזום: בסביבות ינואר-פברואר, טרם הבלבוב.

תאנה שיטאווי

Ficus carica



תאנה שיטאווי (חורפית בערבית) הינה התאנה המקומית המבשילה במועד המאוחר ביותר בשנה, בין אוקטובר לדצמבר. על כן ניתן לאכול אותה עוד בחודש ינואר! פירות השיטאווי ירוקים מבחוץ וורודים מבפנים, בעלי צורת טיפה וגודל בינוני, והטעם מתוק עדין וערב לחד. השיטאווי מניבה יבול גדול למשך תקופה ארוכה ועמידה במיוחד בפני מזיקים. תאנה מומלצת ביותר למי שרוצה להאריך את עונת התאנים לשיא החורף.

גודל: עץ בוגר ותיק ומושקה יכול להגיע לגובה וקוטר של 10 מטרים, אולם ניתן לעצבו על ידי גיזום ולהשאירו קטן ונגיש יותר לפרי. לרוב בתנאי בעל עצים מגיעים לגובה ורוחב של לא יותר מ-5 מטרים.
שימוש: לאכילה טרי או למרקחת.

תנאי גידול: בכל קרקע למעט במדבר, שמש מלאה. רצוי להשקות במהלך חודשי הקיץ אך יכול גם לגדול ללא השקיה. עמיד לקרה.
גיזום: בסביבות ינואר-פברואר, טרם הבלוב.



עצי פרי נוספים

גפן איזבלה

Vitis vinifera

גפן חזקה בעלת ענבים סגולים בטעם המזכיר לעיתים שילוב בין ענבים למנגו. אשכולות הפרי מניבים בהדרגה וניתן לקטוף מהם ענבים החל מיולי ועד אוקטובר (יש אומרים שאפילו עד ינואר!) גפן עמידה במיוחד בפני מזיקים ונחשבת ליחידה המגודלת בחקלאות הקונבנציונלית בארץ ללא שום ריסוס. מומלץ מאוד לגידול בגינה או ביער מאכל.

גודל: האיזבלה הינה גפן חזקה במיוחד ויכולה להשתלט על סביבתה. האיזבלה יכולה להגיע לאורך של כ-30 מטר. ניתן ורצוי לגזום אותה לגודל וגובה המאפשרים גישה נוחה לקטיפה.

שימוש: לאכילה טרי. ניתן להכין יין חזק מענבי האיזבלה אך לא ניתן לאחסנו בבקבוקים רגילים. מעולה גם לשימוש כהצללה קיצית לפרגולה או סככה.

תנאי גידול: השקיה בינונית ומעלה. בכל קרקע למעט במדבר, שמש מלאה. עמיד לקרה.



גיוזום: בסביבות ינואר-פברואר, טרם הבלבוב. אחת לכמה שנים מומלץ לבצע גיוזום מאסיבי.

גויאבה בן דב

Psidium Ben Dov

גויאבה לבנה אשר פותחה בארץ בשנות ה-50 ומצטיינת בפרי גדול ובמתן יכול רב במיוחד. פרי הגויאבה קטן מעט מתפוז, בצבע צהבהב לבן ומניב מהסתיו ועד לאביב.



גודל: עץ בוגר מגיע לגובה של בערך 3 מטרים ולרוחב של עד 2 מטר.
שימוש: לאכילה טרי, מרקחת ובישול. הפרי עשיר בויטמינים B ו-C ובעל תכונות המסייעות בהורדת רמת הסוכר בדם.
תנאי גידול: עץ רגיש לקרה ולקרקה גירנית. עץ צעיר זקוק להשקיה מרובה לפחות פעם ביומיים. עץ בוגר יכול לקבל השקיה פעם בשלושה ימים.
גיזום: מומלץ לגזום באביב להגברת הצימוח.

שזיף קראסי

Prunus

שזיף מסורתי ונדיר כיום, הגדל בר בארץ, בעל פירות קטנים, שחורים ומתוקים המבשילים בקיץ.
מצטיין בהיותו עמיד ביובש ושרב. תכונה זו הופכת את השזיף הקראסי למתאים לתנאי בעל ברוב אזורי הארץ (למעט במדבר).
עמיד לקרה, גיר ושרב.
עץ קטן מידות המגיע ל-3 מטרים גובה ורוחב.

מורינגה מכונפת

Moringa oleifera

ראי/ה ב"שיחי מאכל רב שנתיים"

פרחים ועשבים

חד שנתיים

קלנדולה (ציפורן חתול)

calendula

עשב בר חורפי חד שנתי (יכול לעיתים בתוספת השקיה לשרוד כשנתיים) בעל תפוחת מרהיבה הנעה בין צהוב לכתום. הפריחה מושכת דבורים ומאביקים אחרים. מומלץ למקם קלנדולות בסמוך לגינת הירק החורפית.



הקלנדולה הינה

אחד מצמחי המרפא העתיקים והמפורסמים ביותר בתרבויות רבות. יש לו מגוון רחב ביותר של סגולות רפואיות והוא ניתן לשימוש פנימי וחיצוני.

השקיה: מומלץ לשמור על רטיבות הקרקע: במידה ואין גשמים. עמיד לקרה וגיר. רגיש לחום. מתאים לכל אזורי הארץ למעט מרכז ודרום הנגב, בעונת החורף. מגיע לגובה של כ-20 ס"מ ורוחב עד 40 ס"מ.



דרדר כחול

Centaurea cyanoides

עשב בר מקומי חד שנתי הנובט בסתיו ופורח באביב (בין סוף פברואר למאי). בעל פריחה כחולה עזה ויפהפייה. לאחר הפריחה ופיזור הזרעים הצמח קמל. השקיה מועטה (בהעדר גשם). עמיד לקרה וגיר. רגיש לחום. מתאים לכל אזורי הארץ למעט המדבר.

גובה ורוחב: עד 40 ס"מ



טופח ריחני/ אפונה ריחנית

Lathyrus odoratus

אפונה חד שנתי מטפסת, הנובטת בסתיו/חורף ופורחת באביב (החל מאפריל ועד תחילת הקיץ) בגוונים שונים מסגול כהה לורוד לבן. לפריחת הטופח ריח מתוק חזק המקנה לו את שמו. לאחר הפריחה מתפתחים תרמילי זרעים רבים המזריעים את הצמח גם בשנה הבאה. הטופח הריחני יכול לכסות גדר ולהגיע לגובה שני מטרים.



בנוסף

הצמח קושר חנקן בקרקע ומסייע בהשבחתה.

מתאים לגידול חורפי בכל הארץ (בתוספת השקיה סדירה במדבר).



כובע הנזיר

Tropaeolum majus



צמח משתרע חורפי חד שנתי חזק ושתלטן בעל פריחה כתומה-צהובה-אדומה מרהיבה החל מאמצע החורף ועד אמצע האביב. עלי הצמח ופרחיו (הרביס) אכילים. עם כמות השקיה מתאימה שתיל אחד של כובע הנזיר יכול לחסות ולחפות עד כשני מטרים רבועים של קרקע ולצבוע אותה בשלל צבעי הפריחה שלו. מסוגל אף לתפקד כצמח מטפס.

משמש לחיפוי הקרקע, משיכת מאביקים, ולמאכל. בנוסף לכך כובע הנזיר מושך אליו גם את פרפרי וזחלי הלבנין אשר פוגעים בירקות ממשפחת המצליבים (כרוב, כרובית, ברוקולי, קולורבי), ומאפשר להקטין ואף למנוע את הפגיעה בהם.



כל פרח מותיר אחריו כשני זרעים שניתן לאסוף. בנוסף לכך הזרעים שנשארים על הקרקע

במהלך הקיץ ינבטו בסבירות גבוהה ביותר בסתיו העוקב. מבחינה זו ניתן להתייחס לכובע הנזיר כצמח רב שנתי.

השקיה: בינונית-מעטה כאשר אין גשמים. שמש מלאה עד צל מלא. עמיד לקרה וגיר. רגיש לחום. מתאים לכל אזורי הארץ.

גובה: עד 20 ס"מ.

רוחב: עד 2 מטרים

לשתיל אחד. יכול

לחסות חלקות אדמה

שלמות.



תורמוס ההרים

Lupinus pilosus

פרח בר חורפי ממשפחת הקטניות הנפוץ בארץ, בעל פריחה כחולה גבוהה ובלוטת.

משמש גם כקושר חנקן לקרקע.

שמש מלאה עד חצי צל,

השקיה בינונית (לרוב מסתדר בחורף עם מי הגשמים)

מתאים לכל הארץ למעט המדבר.

התפרחת מגיעה לגובה 60 ס"מ.

מומלץ לקטום את הפריחה הראשונה על מנת לעודד

התפצלות למספר פרחים.



תורמוס ארץ ישראלי

Lupinus palaestinus

פרח בר חורפי ממשפחת הקטניות היחודי לארץ ישראל, בעל פריחה לבנה גבוהה.

משמש גם כקושר חנקן לקרקע.

שמש מלאה עד חצי צל,

השקיה בינונית (לרוב מסתדר

בחורף עם מי הגשמים)

מתאים לכל הארץ למעט

המדבר.

התפרחת מגיעה לגובה 60

ס"מ.

מומלץ לקטום את הפריחה

הראשונה על מנת לעודד

התפצלות למספר פרחים.



רשימת צמחים לפי סדר ה-א' ב'

כל מספר עמוד מהווה קישור לדף הצמח שלו

רימון ראש פרד - עמוד 62	לענה שיחנית (שיבה) - עמוד 34	אזוב מצוי - עמוד 35
רימון ראש פרד כבארי - עמוד 63	לפופית כנפנית - עמוד 41	אחירותם החורש - עמוד 19
רימון שאמי - עמוד 65	מכנף נאה - עמוד 45	אלביציה וורודה - עמוד 48
רימון שחור - עמוד 67	מלוח קיפח - עמוד 10	אלביציה צהובה - עמוד 49
שזיף קראסי - עמוד 75	מליסה רפואית - עמוד 35	אלון התבור - עמוד 51
שיזף מצוי - עמוד 52	מעוג ימי - עמוד 5	אלת המסטיק - עמוד 53
שיח אברהם - עמוד 30	מרווה אזוביונית - עמוד 33	אספסת השיח - עמוד 20
שעועית הגלידה - עמוד 50	מרווה משלושת - עמוד 33	אספסת תרבותית - עמוד 21
שעועית החילזון - עמוד 43	מרווה ריחנית - עמוד 32	אפונה ריחנית - עמוד 77
שרעול שעיר - עמוד 22	מרווה רפואית - עמוד 34	אפטניה לבובה - עמוד 8
תאנה ברזילאית - עמוד 69	מרוות ירושלים - עמוד 6	ארטישוק ירוק - עמוד 13
תאנה חדארי - עמוד 68	נופאל - עמוד 14	בזיל מג'יק מאונטן - עמוד 31
תאנה חווה - עמוד 71	צחנן מבאיש - עמוד 24	גוג'י ברי - עמוד 15
תאנה חמודי - עמוד 71	קאריסה גדולת פרי - עמוד 16	גויאבה בן דב - עמוד 74
תאנה סבאעי - עמוד 70	קדד גדול פרי - עמוד 26	גפן איזבלה - עמוד 73
תאנה שיטאווי - עמוד 72	קומפרי - עמוד 29	גרניום לימוני - עמוד 38
תורמוס ההרים - עמוד 79	קידה שעירה - עמוד 27	דרדר כחול - עמוד 77
תות יער - עמוד 11	קייל דינזאור - עמוד 7	זוטא לבנה - עמוד 40
תות עץ אופיר - עמוד 55	קלנדולה (ציפורן חתול) - עמוד 76	חוטמית זיפנית - עמוד 12
תות עץ ביג פרוספר - עמוד 59	קרקש צהוב - עמוד 23	טגטס לימוני - עמוד 28
תות עץ בכות - עמוד 60	רוזמרין זוחל סוורן סי - עמוד 38	טגססטה - עמוד 25
תות עץ לבן ארוך - עמוד 61	רוזמרין זקוף - עמוד 39	ינבוט לבן - עמוד 47
תות עץ לבן רגיל - עמוד 57	רימון וונדרפול - עמוד 66	יערה יפנית - עמוד 42
תות עץ פקיסטני - עמוד 56	רימון עכו - עמוד 0	כובע הנזיר - עמוד 78
		לוונדר אפור - עמוד 36
		לוונדר מנוצה - עמוד 37
		לוונדר משונן - עמוד 37

